

М.: ЮНИТИ - ДАНА, 2006. – 303 с.

2.Доронина М.С., Наумик Е.Г., Соловьев О.В. Управление мотивацией. – Харьков: ХНЭУ, 2006. – 240 с.

3.Магура М.И., Курбатова М.Б. Современные персонал-технологии. – М. : ЗАО "Бизнес-школа "Интел-Синтез", 2001. – 376 с.

4.Мескон Майкл. Основы менеджмента: Пер. с англ. – М.: Дело, 1992. – 701 с.

5.Скаленко О. Глобальні резерви поступу (Інформація + інтелект + інновації). – К.: Основи, 2000. – 394 с.

6.Соціально-економічний механізм ефективності менеджменту персоналу: методологія та концепція формування. – Харків: ХНЕУ, 2007. – 400 с.

Отримано 31.10.2008

УДК 65.01

Ю.С.ТИСЯЧНА

Харківський національний економічний університет

ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ВІДТВОРЮВАЛЬНИМИ ПРОЦЕСАМИ ПІДПРИЄМСТВА

Пропонується методика оцінки ефективності управління відтворювальними процесами підприємства, що дозволяє визначати рівень ефективності управління відтворювальними процесами підприємства в цілому та в розрізі складових системи управління і на цій основі виробляти відповідні управлінські рішення.

Економічний розвиток країни передбачає необхідність постійного вдосконалення й розширення виробничого потенціалу, що головним чином забезпечується відтворювальними процесами підприємств. Відтворювальні процеси підприємства (ВПП) сприяють відновленню його економічної життєздатності та подальшому розвитку. Ефективність відтворювальних процесів підприємства залежить від ефективності управління поєднанням та використанням факторів виробництва, що зумовлює необхідність оцінювання ефективності не тільки управління відтворювальними процесами підприємства в цілому, але й ефективності використання їх складових з метою виявлення їх впливу на загальний результат і розробки відповідних управлінських рішень.

Дослідженню відтворювальних процесів присвячені роботи А.М.Золотарьова, А.Г.Вагонової, Н.А.Єфіменко, С.М.Козьменка, Т.А.Васильєвої, І.Д.Скляра, Л.М.Ільча, О.В.Кленіна, П.А.Лайко, Л.О.Березовської [1-7] та ін., проте недостатньо розроблений комплексний підхід до оцінки ефективності відтворювальних процесів підприємств.

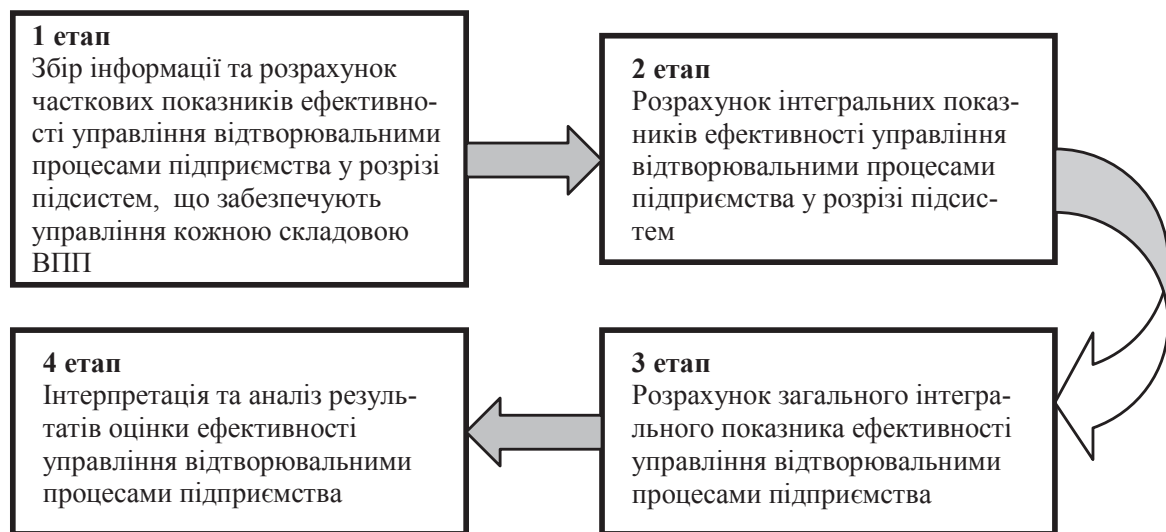
Метою даної роботи є розробка методики інтегральної оцінки ефективності управління ВПП.

ВПП є категорією динамічною та комплексною, тому оцінка ефективності управління ВПП вимагає оцінки усіх підсистем підприєм-

ства, що забезпечують управління цими процесами. Існуючі методичні розробки носять фрагментарний характер і дозволяють лише оцінювати окремі показники управління використанням факторів виробництва, не даючи змоги аналізувати ефективність управління відтворювальними процесами в цілому, що є дуже важливим при формуванні дієвого механізму управління ВПП.

Для підвищення ефективності управління ВПП з урахуванням усіх особливостей цих процесів необхідна певна система дій, яка реалізується в системі управління ВПП (СУВПП), складовими якої є підсистеми, що забезпечують управління кожною складовою відтворювального процесу: підсистема загального менеджменту, виробнича, логістична, інформаційна підсистема, підсистема маркетингу, фінансового менеджменту, інновацій, організаційної культури та підсистема менеджменту персоналу.

Комплексну оцінку ефективності управління ВПП доцільно здійснювати через розрахунок інтегрального показника ефективності ВПП. Для цього пропонується застосувати метод таксономічного показника, розрахунок якого проходить в декілька етапів (рисунок).

Етапи оцінки ефективності управління відтворювальними процесами підприємства

Інтегральний показник ефективності управління ВПП складається з ієрархічної системи показників, де на самому нижньому рівні знаходяться часткові показники, які об'єднані у групи та характеризують діяльність підсистем, на другому рівні – інтегральні показники, що визначають стан кожної групи показників, на вершині розташовується загальний інтегральний показник, що комплексно характеризує ефективність управління ВПП у цілому.

Перший етап характеризується збиранням інформації для розра-

хунку часткових показників ефективності підсистем СУВПП і проводиться анкетування фахівців.

При цьому оцінка інформаційної підсистеми, підсистеми загального менеджменту, організаційної культури, маркетингу, логістичної підсистеми та підсистеми інновацій проводиться на основі експертних оцінок. Це пов'язано із складністю кількісного виміру функціонування зазначених складових СУВПП і зумовлює необхідність залучення кваліфікованих фахівців.

Оцінка виробничої, фінансової підсистем та менеджменту персоналу проводиться на основі обраних систем показників.

Другий етап передбачає розрахунок інтегральних показників ефективності підсистем СУВПП.

Для цього розраховані показники стандартизуються. Ця процедура дозволяє позбавитися від одиниць виміру (вартісних і натуральних), водночас відбувається вирівнювання дисперсій (кожна дисперсія становиться рівною одиниці), а також значення ознак (усі середньоарифметичні дорівнюють нулю) [8]. Паралельно з цим необхідно обрану сукупність ознак привести до одного типу, тобто визначити еталонний рівень, в даному випадку це відбувається за критерієм min-max. Потім відбувається розрахунок інтегрального показника, вихідним елементом якого служить відстань між стандартизованими даними і стандартизованим еталоном.

Отримані інтегральні показники ефективності підсистем СУВПП наведено в табл.1.

Третій етап передбачає розрахунок інтегрального показника ефективності відтворювальних процесів підприємства за середньою геометричною інтегральних показників ефективності підсистем, які забезпечують управління кожною складовою ВПП (табл.1).

На четвертому етапі результати оцінки ефективності відтворювальних процесів підприємства інтерпретуються й аналізуються.

При оцінці ефективності ВПП необхідно враховувати не лише статичний рівень ефективності, а і її динамічну характеристику.

Для оцінки стабільності динамічних рядів інтегральних показників ефективності ВПП доцільно застосовувати варіацію (Квар). Чим менша варіація, тим більш стабільною є сукупність. Для характеристики варіації скористаємось коефіцієнтом варіації, за допомогою якого можна оцінити однорідність сукупності: однорідною прийнято вважати сукупність, для якої коефіцієнт варіації становить менше 33% [9].

Під час аналізу стабільності інтегральних показників ефективності ВПП (табл.2) виявлено, що досліджувана сукупність є неоднорідною, оскільки $K_{var} > 33\%$, його значення коливається в межах від

Таблиця 1 – Динаміка інтегральних показників ефективності управління відтворювальними процесами підприємств

№ п/п	Цілі системи, як забезпечують управління ВШ	ВАТ "Аліграт"®				ВАТ "Заол ім. Фругезе"				ВАТ "РОСС"				ВАТ "Харківський веселотобудівний завод"			
		2004р.	2005р.	2006р.	2007р.	2004р.	2005р.	2006р.	2007р.	2004р.	2005р.	2006р.	2007р.	2004р.	2005р.	2006р.	2007р.
1	Виробнича підрсистема	0,431	0,387	0,472	0,511	0,153	0,182	0,461	0,503	0,415	0,440	0,440	0,458	0,368	0,377	0,352	0,479
2	Фінансова підрсистема	0,311	0,266	0,332	0,319	0,305	0,175	0,371	0,313	0,270	0,234	0,246	0,181	0,287	0,195	0,240	0,268
3	Цілі системи менеджменту	0,38	0,47	0,47	0,48	0,55	0,50	0,65	0,55	0,40	0,40	0,46	0,43	0,42	0,43	0,46	0,41
4	Підсистема загального менеджменту	0,550	0,568	0,610	0,639	0,528	0,170	0,586	0,645	0,598	0,633	0,760	0,814	0,311	0,397	0,559	0,716
5	Цілі системи інновацій	0,537	0,547	0,702	0,560	0,567	0,150	0,332	0,215	-	-	-	-	0,601	0,505	0,601	0,655
6	Підсистема маркетингу	0,630	0,687	0,861	0,899	0,480	0,473	0,572	0,611	0,450	0,477	0,541	0,519	0,592	0,588	0,680	0,723
7	Інформаційна підсистема	0,991	0,991	0,994	0,998	0,988	0,989	0,992	0,992	0,985	0,986	0,990	0,996	0,997	0,997	0,998	0,997
8	Логістична підрсистема	0,710	0,712	0,746	0,774	0,719	0,487	0,678	0,646	0,554	0,550	0,563	0,556	0,928	0,913	0,915	0,900
9	Цілі системи організації культиури	0,537	0,516	0,620	0,650	0,344	0,921	0,948	0,948	0,481	0,539	0,618	0,692	0,455	0,488	0,537	0,575
	Загальний інтегральний показник ефективності управління ВШ	0,499	0,504	0,536	0,547	0,506	0,436	0,512	0,491	0,488	0,484	0,515	0,497	0,410	0,405	0,445	0,489

Продовження таблиці 1

№ п/п	Цілі системи, які забезпечують управління ВПП	ВАТ "Харківводогазмаш"			ВАТ "Завод Холодильник"			ВАТ "Харківський завод Підприємств"			ВАТ "Кулітський машинобудівний завод"		
		2004р.	2005р.	2006р.	2007р.	2004р.	2005р.	2006р.	2007р.	2004р.	2005р.	2006р.	2007р.
1	Виробнича підсистема	0,478	0,514	0,459	0,472	0,422	0,428	0,466	0,409	0,357	0,385	0,371	0,347
2	Фінансова підсистема	0,281	0,215	0,177	0,203	0,263	0,332	0,178	0,180	0,232	0,248	0,493	0,256
3	Підсистема міжсекторної перекладу	0,21	0,35	0,33	0,26	0,46	0,45	0,44	0,15	0,42	0,48	0,37	0,31
4	Цілі системи збільшення менеджменту	0,701	0,681	0,799	0,949	0,273	0,266	0,306	0,640	0,504	0,535	0,524	0,683
5	Підсистема інновацій	0,680	0,562	0,713	0,605	-	-	-	-	0,617	0,499	0,634	0,721
6	Підсистема маркетингу	0,366	0,404	0,521	0,571	0,528	0,573	0,610	0,656	0,309	0,333	0,412	0,399
7	Інформаційна підсистема	0,991	0,991	0,994	0,998	0,986	0,986	0,990	0,996	0,984	0,986	0,986	0,990
8	Логістична підсистема	0,921	0,910	0,925	0,919	0,576	0,569	0,566	0,591	0,359	0,408	0,383	0,615
9	Підсистема організаційної культури	0,536	0,530	0,562	0,615	0,419	0,419	0,419	0,419	0,506	0,555	0,598	0,632
	Загальний інтегрований показник ефективності управління ВПП	0,414	0,428	0,434	0,439	0,453	0,449	0,478	0,400	0,465	0,458	0,502	0,495

Таблица 2 – Анализ стабильности интегральных показателей, які характеризують підсистеми СУВПШ

Період	ВАТ "Автомат" (м.Фрунзе)	ВАТ "Завод (м.Фрунзе)"	ВАТ РОСС	ВАТ "Харківський верстатбудинний завод"	ВАТ "Харківводмаш" "Харківводмаш"	ВАТ "Завод Петрівка" завод Гідропривід	ВАТ "Харківський машинобудівний завод"
Стабільність інтегрального показника, які характеризують підсистему водопостачання							
Квар. %	73,22	66,64	71,57	70,96	72,00	71,81	71,34
Стабільність інтегрального показника, які характеризують підсистему енергопостачання							
Квар. %	71,93	73,56	73,25	71,77	72,54	70,65	70,22
Стабільність інтегрального показника, які характеризують підсистему інформаційно-технологічного забезпечення							
Квар. %	73,18	73,63	71,99	73,27	72,33	73,31	74,31
Стабільність інтегрального показника, які характеризують підсистему матеріально-технологічного забезпечення							
Квар. %	75,22	66,64	71,57	70,56	80,72	71,41	74,40
Стабільність інтегрального показника, які характеризують підсистему інформаційно-технологічного забезпечення							
Квар. %	67,12	68,58		68,86	64,12		64,56
Стабільність інтегрального показника, які характеризують підсистему інформаційно-технологічного забезпечення							
Квар. %	70,17	71,88	71,25	70,55	75,20	72,63	76,48
Стабільність інтегрального показника, які характеризують підсистему інформаційно-технологічного забезпечення							
Квар. %	70,78	70,73	70,83	70,69	70,78	70,31	70,83
Стабільність інтегрального показника, які характеризують підсистему інформаційно-технологічного забезпечення							
Квар. %	70,57	69,80	70,19	70,02	70,22	70,85	75,20
Стабільність інтегрального показника, які характеризують підсистему інформаційно-технологічного забезпечення							
Квар. %	71,11	70,49	73,73	73,06	71,73	72,02	73,87
Стабільність інтегрального показника, які характеризують підсистему інформаційно-технологічного забезпечення							
Квар. %							71,62

64,12 до 81,81%, що свідчить про нестабільність означеної сукупності. Тобто в управлінні відтворювальними процесами підприємства є проблема різноспрямованості дій підсистем, які складають СУВПП.

За результатами дослідження визначено, що за період з 2004 по 2007 рр. значення інтегрального показника виробничої підсистеми мало нестабільний характер, що свідчить про наявність проблем в управлінні та функціонуванні цієї підсистеми, яка відповідає безпосередньо за організацію та здійснення виробництва. В цілому за досліджуваний період мінімальне значення інтегрального показника оцінки виробничої підсистеми знизилося з 0,37 до 0,35, а максимальне значення – з 0,48 до 0,47. Протягом 2004-2005 рр. підприємствами-лідерами за значенням інтегрального показника виробничої підсистеми залишалися ВАТ "Харківхолодмаш" і ВАТ "Завод ім. Фрунзе". Наступного, 2006 р., ВАТ "Харківхолодмаш" поступилося місцем ВАТ "Автрамат", а ВАТ "Завод ім. Фрунзе" тримало свою позицію, проте у 2007 р. ситуація дещо змінилася і перелік підприємств-лідерів розширився. Так, однаково високі значення були у ВАТ "Автрамат" і ВАТ "Завод Потенціал", потім з однаковими значеннями йшли ВАТ "Завод ім. Фрунзе" і ВАТ "Харківхолодмаш". Таким чином, можна сказати, що протягом досліджуваного періоду склад підприємств-лідерів за значенням інтегрального показника виробничої підсистеми майже не змінювався. Водночас склад підприємств з найменшим значенням цього показника за досліджуваний період дещо інший, так, у 2004 і 2005 рр. це були ВАТ "Харківський верстатобудівний завод" і ВАТ "Куп'янський машинобудівний завод", у 2006 р. – ВАТ "Харківський завод Гідропривід", у 2007 р. – ВАТ "Харківський верстатобудівний завод" і ВАТ "Куп'янський машинобудівний завод". Цікаво, що ВАТ "Куп'янський машинобудівний завод" у 2006 р. зробило різкий скачок і отримало найвище значення інтегрального показника, а наступного року – найнижче значення показника.

Діяльність фінансової підсистеми досліджуваних підприємств теж не відрізняється стабільністю, що може бути результатом впливу чинників як зовнішнього середовища, так і внутрішнього. Так, за досліджуваний період у цілому максимальне значення інтегрального показника фінансової підсистеми знизилося з 0,49 до 0,37, а мінімальне значення – з 0,26 до 0,18, що є незадовільним результатом діяльності підсистеми. Враховуючи те, що саме безперервний рух капіталу забезпечує перехід від одного циклу виробництва до іншого, тобто здатність виробництва повторюватись через інвестування обігових коштів, ситуація з позиції забезпечення ефективності відтворювальних процесів підприємства може бути загрозливою. У 2004 р. з великим відри-

вом найбільше значення інтегрального показника фінансової підсистеми мали ВАТ "Куп'янський машинобудівний завод", найменше значення – ВАТ "Завод Потенціал". У 2005 р. до підприємств-лідерів належав ВАТ "Куп'янський машинобудівний завод", найменше значення інтегрального показника фінансової підсистеми мав ВАТ "Харківський верстатобудівний завод". Наступного року лідером також було ВАТ "Куп'янський машинобудівний завод", найменше значення зі значним відривом мало ВАТ "Харківський завод Гідропривід". У 2007 р. ситуація змінилася, і ВАТ "Куп'янський машинобудівний завод", яке займало лідируючі позиції протягом трьох років, отримало нижчий результат разом з ВАТ "Харківський верстатобудівний завод", при цьому найвище значення отримали ВАТ "Автрамат", ВАТ "Завод Потенціал", ВАТ "Завод ім. Фрунзе" і ВАТ "Харківхолодмаш".

Діяльність підсистеми менеджменту персоналу характеризується зростанням. Так, мінімальне значення інтегрального показника оцінки підсистеми менеджменту персоналу за досліджуваний період зросла з 0,21 до 0,31, а максимальне значення – з 0,55 до 0,65, тобто загальний рівень показника збільшився на 10 одиниць, що свідчить про ефективну діяльність підсистеми на досліджуваних підприємствах. Протягом 2004 р. найбільше значення інтегрального показника оцінки підсистеми менеджменту персоналу мали ВАТ "Завод ім. Фрунзе" і ВАТ "Завод Потенціал", найменші – ВАТ "Харківхолодмаш", як і в 2005-2007 рр. Наступного року ВАТ "Завод ім. Фрунзе" дотримується першої позиції, за ним йде ВАТ "Автрамат", така ситуація спостерігається до 2007 р. включно. У 2005-2007 рр. найнижче значення інтегрального показника оцінки підсистеми менеджменту персоналу також визначається у ВАТ "Куп'янський машинобудівний завод".

Підсистема інновацій за досліджуваний період загалом характеризується високими показниками, при цьому найнижче значення інтегрального показника оцінки інноваційної підсистеми скоротилося з 0,54 у 2004 р. до 0,33 у 2007 р., проте максимальне значення цього показника за досліджуваний період збільшилося з 0,69 до 0,73. Серед досліджуваних підприємств інноваційною діяльністю не займаються ВАТ "РОСС" і ВАТ "Завод Потенціал". У 2004 р. найнижче значення інтегрального показника інноваційної підсистеми мало ВАТ "Автрамат", найбільше – ВАТ "Куп'янський машинобудівний завод" і ВАТ "Харківхолодмаш". У 2005 р. лідером було ВАТ "Куп'янський машинобудівний завод", а найменше значення показника мало ВАТ "Завод ім. Фрунзе", як і в 2006-2007 рр. У 2006 і 2007 рр. лідером залишається ВАТ "Куп'янський машинобудівний завод", але в 2007 р. у числі лідерів з'являються ВАТ "Харківхолодмаш" і ВАТ "Автрамат".

Діяльність підсистеми маркетингу за досліджуваний період характеризується високими результатами, оскільки мінімальне значення інтегрального показника підсистеми маркетингу збільшилося з 0,31 до 0,41, а максимальне значення цього показника зросло з 0,63 до 0,86. При цьому у 2004 р. до підприємств з найвищим показником належали ВАТ "Автрамат" і ВАТ "Харківський верстатобудівний завод", які дотримувались своїх лідируючих позицій впродовж всього досліджуваного періоду до 2007 р. включно. ВАТ "Харківський завод Гідропривід" протягом всього досліджуваного періоду мало найнижче значення інтегрального показника підсистеми маркетингу. У цілому маркетингова підсистема на досліджуваних підприємствах характеризується високими значеннями показника, що свідчить про її ефективну діяльність, яка позитивно впливає на загальний результат діяльності підприємств.

Діяльність інформаційної підсистеми за досліджуваний період характеризується найвищими значеннями інтегрального показника порівняно з іншими підсистемами, що може бути пов'язано із загальною комп'ютеризацією, що значно спрощує пошук, обробку та зберігання інформації. Так, за досліджуваний період мінімальне значення інтегрального показника оцінки інформаційної підсистеми зросло з 0,98 до 0,99, максимальне значення залишалось рівним 1. У 2004 р. мінімальне значення показника мало ВАТ "Харківський завод Гідропривід", найбільше значення спостерігалось у ВАТ "Харківський верстатобудівний завод". Наступного року ВАТ "Харківський верстатобудівний завод" – єдиний лідер, однак інтегральний показник оцінки інформаційної підсистеми всіх інших досліджуваних підприємств знаходиться на одному рівні. У 2006 р. інтегральний показник оцінки інформаційної підсистеми мав найвище значення у ВАТ "Автрамат", ВАТ "РОСС", ВАТ "Харківський верстатобудівний завод", ВАТ "Харківхолодмаш", ВАТ "Завод Потенціал", ВАТ "Харківський завод Гідропривід", інші досліджувані підприємства мають інтегральний показник, рівний 0,99. У 2007 р. ситуація дещо змінилася і лідером залишилось лише ВАТ "Харківський верстатобудівний завод", а інші досліджувані підприємства мають інтегральний показник, рівний 0,99.

Діяльність логістичної підсистеми не відрізняється стабільністю, однак інтегральний показник логістичної підсистеми має досить високі значення. Так, мінімальне значення інтегрального показника логістичної підсистеми за досліджуваний період збільшилося з 0,36 до 0,38, а максимальне – залишилось рівним 0,93. У 2004 р. до підприємств з найвищим значенням інтегрального показника належали ВАТ "Харківський верстатобудівний завод" і ВАТ "Харківхолодмаш", які тримали

позиції в 2005-2007 рр. ВАТ "Харківський завод Гідропривід" мало найменше значення показника протягом всього досліджуваного періоду.

Діяльність підсистеми організаційної культури за досліджуваний період характеризується відносною стабільністю. Мінімальне значення інтегрального показника підсистеми організаційної культури впродовж всього періоду дорівнює 0,42, а максимальне значення збільшилося з 0,94 до 0,95. При цьому ВАТ "Завод Потенціал" за досліджуваний період мало мінімальне значення інтегрального показника, а ВАТ "Завод ім. Фрунзе" – максимальне значення протягом всього досліджуваного періоду.

Підсистема загального менеджменту, яка відповідає за координацію та консолідацію діяльності усіх підсистем та ефективність діяльності підприємства в цілому, за досліджуваний період характеризується зростанням інтегрального показника. Мінімальне значення інтегрального показника збільшилося з 0,27 до 0,51, а максимальне – з 0,7 до 0,8. У 2004 р. найменше значення показника мали ВАТ "Завод Потенціал" і ВАТ "Харківський верстатобудівний завод", ця тенденція присутня і в 2005 р. У 2006 р. найменше значення інтегрального показника оцінки підсистеми загального менеджменту мали ВАТ "Автрамат", ВАТ "Завод Потенціал", у 2007 – ВАТ "Завод Потенціал" і ВАТ "Завод ім. Фрунзе". ВАТ "Харківхолодмаш" протягом всього досліджуваного періоду мало максимальне значення інтегрального показника.

Враховуючи, що підсистема загального менеджменту має дуже важливе значення, означені тенденції впливають на загальну ефективність управління відтворювальними процесами тільки позитивно і сприяють зростанню загального інтегрального показника оцінки ефективності управління відтворювальними процесами підприємства.

За результатами дослідження визначено, що протягом досліджуваного періоду рівень загального інтегрального показника ефективності управління ВПП у цілому зріс. Так, мінімальне його значення збільшилося з 0,41 до 0,43, а максимальне – з 0,51 до 0,56, що є результатом діяльності складових СУВПП, які діють скоординовано та впливають на загальний результат діяльності підприємства. У 2004 р. найменше значення загального інтегрального показника оцінки ефективності управління ВПП мали ВАТ "Харківський верстатобудівний завод" і ВАТ "Харківхолодмаш", у 2005 р. – ВАТ "Харківський верстатобудівний завод", у 2006 р. – ВАТ "Харківхолодмаш" і ВАТ "Харківський завод Гідропривід", у 2007 р. – ВАТ "Харківхолодмаш" і ВАТ "Харківський верстатобудівний завод". У 2004 р. найвище значення загального інтегрального показника мали ВАТ "Завод ім. Фрунзе" і

ВАТ "Автрамат", у 2005 р. – ВАТ "Автрамат", ВАТ "РОСС", ВАТ "Куп'янський машинобудівний завод", у 2006 і 2007 рр. – ВАТ "Автрамат".

Запропонована методика інтегральної оцінки ефективності управління ВПП дозволить розробити комплексні управлінські заходи на основі виявлення впливу складових СУВПП на загальний результат та підвищити ефективність управління ВПП.

1.Золотарев А.Н. Повышение продуктивности воспроизводственных процессов (на примере машиностроения). – Харьков: ИНЖЭК, 2004. – 171 с.

2.Вагонова А.Г. Воспроизводство в угольной промышленности. – Донецк: ИЭП НАН Украины, 2004. – 160 с.

3.Єфіменко Н.А. Управління процесами відтворення машинобудування. – Черкаси: Черкас. нац. ун-т ім. Б.Хмельницького, 2007. – 376 с.

4.Циклы воспроизводства капитала / С.Н.Козьменко, Т.А.Васильева, И.Д.Скляр и др. – Сумы: Деловые перспективы, 2005. – 221 с.

5.Ільч Л.М. Ефективність відтворення трудового потенціалу України. – К. : Енергія плюс, 2007. – 212 с.

6.Кленін О.В. Ефективність відтворення основного капіталу підприємств. – Донецьк: ІЕП НАН України, 2006. – 196 с.

7.Лайко П.А., Березовська Л.О. Ефективність використання та відтворення основного капіталу сільськогосподарських підприємств. – К.: ННЦ "Ін-т аграрної економіки", 2006. – 192 с.

8.Плюта В. Сравнительный многомерный анализ в эконометрическом моделировании: Пер. с польск. В.В.Иванова. – М.: Финансы и статистика, 1989. – 175 с.

9.Айвазян С.А., Бухштабер В.М., Енюков И.С., Мешалкин Л.Д. Прикладная статистика: Классификация и снижение размерности. – М. : Финансы и статистика, 1989. – 607 с.

Отримано 14.10.2008

УДК 65.053

В.О.КОСТЮК, канд. экон. наук

Харьковская национальная академия городского хозяйства

РАСЧЕТ ВЛИЯНИЯ ТРУДОВЫХ ФАКТОРОВ НА ОБЩЕЕ ИЗМЕНЕНИЕ ОБЪЕМА ВЫПОЛНЕННЫХ СТРОИТЕЛЬНО-МОНТАЖНЫХ РАБОТ

Рассматривается методика расчета влияния трудового потенциала строительного предприятия на его конечный производственный результат.

Объем выполненных строительно-монтажных работ является основным результирующим показателем деятельности строительного предприятия. От его величины зависят результаты финансово-хозяйственной деятельности предприятия, показатели оборачиваемости оборотных средств и рентабельности производства. По этому показателю судят о значимости предприятия на рынке, его конкуренто-